

POSJET STAROSLAVENSKOG INSTITUTA NAŠOJ ŠKOLI

U ponedjeljak, 2. veljače 2026., u posjet našoj školi došla je Anja Mihaljević iz Staroslavenskog instituta. Održala je predavanje o glagoljici za naše učenike iz viših razreda koji su zainteresirani za ovu temu, iz školskih grupa Religija i kultura i Knjižničarsko-novinarska grupa.

Posjet Staroslavenskog instituta u knjižnici naše škole

Glagoljica je važna sastavnica hrvatskoga identiteta jer su Hrvati pisali glagoljicom oko 1000 godina, od 9. do 19. stoljeća. Odigrala je važnu ulogu u povijesti duhovnosti i kulture hrvatskoga naroda.

Znanstvenici Staroslavenskog instituta traže, otkrivaju, prepoznaju, sustavno popisuju, obrađuju i istražuju hrvatske i staroslavenske glagoljske rukopise, natpise i tiskane knjige.

Predavačica je govorila o najpoznatijim hrvatskim glagoljičkim dokumentima - Bašćanskoj ploči, Valunskoj ploči i Plominskom natpisu.

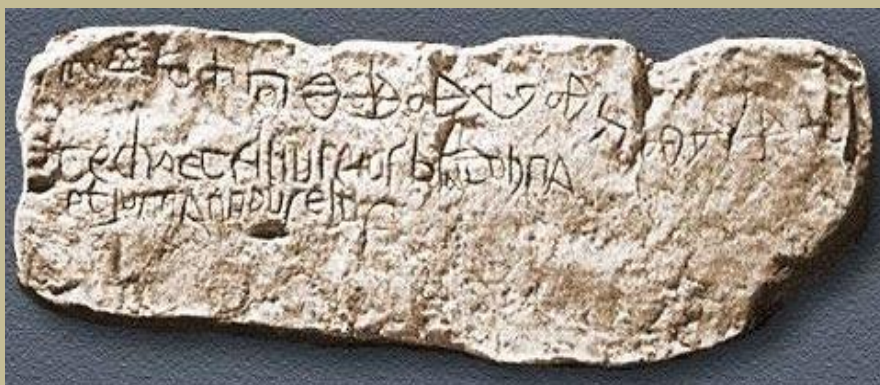

Plominski natpis, najstariji hrvatski glagoljski natpis, iz 11. stoljeća

Na kratku natpisu stoji nedovršena bilješka: se e pišъъ s(...), odnosno: »ovo je pisao (oslikao, ukrasio, klesao?) s...«.

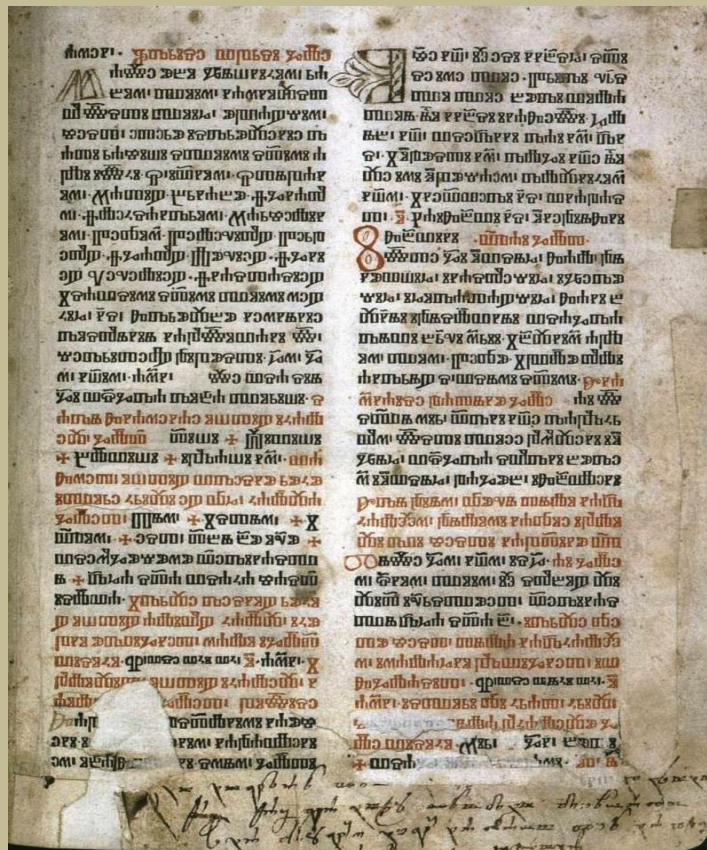

Baščanska ploča starohrvatski je spomenik pisan prijelaznim oblikom glagoljice oko 1100. godine. Na njoj je dokumentirano kako je hrvatski kralj Dmitar Zvonimir mjesnom benediktinskom samostanu darovao zemlju.

Valunska ploča, na njoj je dvama jezicima i dvama pismima (oblom glagoljicom i karolinom) zabilježeno da pod pločom počivaju pokojnici triju generacija jedne valunske obitelji 11. st.; baka, njezin sin i unuk (zvali su se Teha, Bratohna i Juna).

Govorila je i o knjigama na glagoljici. Ovdje nije mogla ne spomenuti hrvatski Prvotisak, odnosno Misal po zakonu rimskoga dvora iz 1483. godine. Objasnila je učenicima što su to inkunabule, pergamene, kodeksi...; kako su pisane knjige u prošlosti i kako su uopće izgledale; koja im je bila vrijednost i značaj.

Stranica hrvatskog Prvotiska iz 1483. na kojoj se nalazi glagoljaški Očenaš

Inače, glagoljica je vrsta alfabetskoga pisma za koje se smatra da je osmišljeno, odnosno potpuno ispočetka stvoreno sredinom 9. stoljeća s ciljem jednostavnijega zapisivanja slavenskih jezika za potrebe širenja kršćanstva među slavenskim narodima. To je pismo stvoreno za glasovni sustav govora okolice Soluna, na temelju kojega je razvijen prvi slavenski književni jezik: crkvenoslavenski književni jezik.

Hrvati su živu uporabu glagoljice u svojim liturgijskim i upravno-pravnim tekstovima održali do 19. stoljeća te glagoljicu (uz latinicu i hrvatsku ćirilicu) smatraju svojim nacionalnim pismom. Republika Hrvatska proglasila je 2014. godine „umijeće čitanja, pisanja i tiskanja glagoljice” hrvatskim nematerijalnim kulturnim dobrom te je odredila mjere zaštite.

ПРАЗНЕ ПОСУДЕ НАЈЈАЧЕ ЗВОНЕ

(Prazne posude najjače zvone.)

NP